

15. Godkendelse af beretning om revision af kommunens regnskab 2009 (2010-139106)

Behandling af Revisionens beretning til Borgerrepræsentationen vedrørende revision af regnskabet for 2009.

INDSTILLING OG Beslutning

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller,

1. at Teknik- og Miljøudvalget godkender bemærkninger til revisionsberetningen vedrørende revision af regnskabet for 2009.

Problemstilling

Kommunens eksterne revisor Deloitte (Revisionen) har den 15. september 2010 sendt Revisionens beretning til Borgerrepræsentationen (Revisionsberetningen).

Ifølge styrelsesloven § 42, stk. 4 skal kommunens revisor afgive en årsberetning om revisionen af kommunens årsregnskab. Af kommunens revisionsregulativ fremgår det, at Revisionsberetningen skal bevares af de stående udvalg snarest muligt og senest 4 uger efter modtagelsen. Udvalgenes besvarelse sendes til Økonomiudvalget, som afgiver en samlet revisionsbetænkning til Borgerrepræsentationen.

Teknik- og Miljøudvalget blev på udvalgets møde den 13. september 2010 orienteret om de forhold, som Revisionen forventede at inkludere i Revisionsberetningen vedrørende Teknik- og Miljøforvaltningen.

Løsning

Revisionsberetningen

Revisionsberetningen er fælles for hele kommunen, og er emneopdelt med angivelse af, hvilke udvalg som skal svare på de respektive revisionsbemærkninger. Det indebærer, at Revisionsberetningen ikke indeholder særlige afsnit for hvert udvalg. De beskrevne forhold i Revisionsberetningen vedrørende Teknik- og Miljøudvalget er tidligere omtalt i direktionsnotatet til forvaltningen, hvor bemærkninger fra forvaltningens direktion var inkluderet. I forhold til direktionsnotatet er der således ikke fremkommet nye revisionsbemærkninger vedrørende Teknik- og Miljøudvalget i Revisionsberetningen.

Udvalget skal nu kommentere på de revisionsbemærkninger i Revisionsberetningen, der vedrører Teknik- og Miljøudvalget. I alt otte revisionsbemærkninger vedrører Teknik- og Miljøudvalget. Fem af disse bemærkninger omfatter andre eller alle udvalg. Syv af de otte områder er vurderet som ikke betryggende, mens en enkelt er vurderet som mindre betryggende (revisionsbemærkning nr. 25).

Afsnit 3.1 Lønområdet

Revisionsbemærkning 1

Svagheder i forretningsgange og interne kontroller på lønområdet

Vedrører: alle udvalg

Revisionens bemærkninger

Revisionen har konstateret en række svagheder i forretningsgangene på lønområdet, som primært skyldes manglende og/eller utilstrækkelig dokumentation for gennemførte kontroller. Forholdene kan medføre risiko for utilsigtede og tilsigtede fejl i lønudbetalingen. Revisionen henstiller, at forvaltningens kontroller fremover dokumenteres.

Udvalgets kommentarer og tiltag

Revisionen af lønprocesserne er ikke i fuldt omfang baseret på forvaltningens kontroller, men har omfattet detailrevision af et udvidet antal lønsager med henblik på at konstatere, hvorvidt der på lønområdet forekommer væsentlige fejl, og om de udbetalte lønninger m.v. er i overensstemmelse med gældende overenskomster/aftaler. Detailrevisionen viste, at der ikke forekommer fejl, og at udbetalte lønninger m.v. for alle gennemgåede sager er i overensstemmelse med gældende overenskomster/aftaler. Teknik - og Miljøforvaltningen vil i øvrigt fremadrettet dokumentere kontroller på lønområdet med gennemførelse af følgende initiativer:

- Den eksisterende forretningsgangsbeskrivelse for lønområdet (Lønkontrol nr. 20) justeres i forhold til de generelle retningslinjer fra 2009. Endvidere udarbejdes særskilte forretningsgangsbeskrivelser for behandling af fejlkonto vedrørende løn på lønområdet henholdsvis behandling af mellemregningskonto vedrørende kontrol og fordeling af refusioner samt andre indtægter i forvaltningen.
- Det indskræpes overfor de relevante medarbejdere, at alle indberetninger af stamdata vil indgå i lønkontrollen, og at de udførte kontroller skal dokumenteres ved påtegning af materialet.
- Det indskræpes over for de relevante medarbejdere, at indtastning og kontrol af variable løndata skal dokumenteres ved påtegning i form af et stempel. Der etableres endvidere en forretningsgang, som skal sikre, at den udvalgte stikprøvekontrol på 10 % efterfølgende kan dokumenteres.
- Der udarbejdes forretningsgangsbeskrivelse indeholdende beskrivelse af den faktiske udførte kontrol ved tilstedeværelseskontrol i forvaltningen.

Det er ved afslutningen af 2. kvartal 2010 implementeret, at der udarbejdes referat af områdemøder/teammøder for personalekonsulenter om opfølgning på udførte ledelsestilsyn hver 3. måned.

Revisionsbemærkning nr. 2

Manglende specifik kontrol af vederlag og løn til Borgerrepræsentationen, direktionserne og ansatte med adgang til lønsystemet

Vedrører: Økonomiudvalget, Børne- og Ungdomsudvalget, Teknik- og Miljøudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget samt Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Revisionens bemærkninger

Der foretages ikke specifikke og dokumenterede interne kontroller til sikring af, at vederlag og løn til Borgerrepræsentationen, direktionserne og ansatte med adgang til lønsystemet er korrekt beregnet og udbetalt. Det er Revisionens vurdering, at der er en øget offentlig bevågenhed omkring korrekt vederlag og løn til Borgerrepræsentationen, direktionserne og ansatte med adgang til lønsystemet. Der er derfor risiko for, at selv mindre væsentlige fejl og mangler vil kunne medføre negativ omtale. Revisionen anbefaler, at der etableres en intern kontrolprocedure, som sikrer en dokumenteret gennemgang af vederlag og løn til Borgerrepræsentationen, direktionserne og ansatte med adgang til

lønsystemet.

Udvalgets kommentarer og tiltag

Teknik- og Miljøforvaltningen dokumenterer fremadrettet og første gang pr. juli 2010 kontrol af løn til direktionen og ansatte med adgang til lønsystemet med gennemførelse af følgende initiativer:

- Årlig kontrol af løn til direktion og ansatte med adgang til systemet Vagtplan.
- De medarbejdere, som har adgang til at taste i KMD-lønsystemet kan ikke taste vedrørende sig selv, da dette system nægter denne adgang. Det vurderes derfor, at en særskilt kontrol af denne gruppe medarbejdere ikke er nødvendig.

Revisionsbemærkning nr. 4

Manglende afstemning af KMD-lønsystemet med KØR

Vedrører: Økonomiudvalget, Socialudvalget, Sundheds- og Omsorgsudvalget, Teknik- og Miljøudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget samt Beskæftigelses- og Integrationsudvalget.

Revisionens bemærkninger

Der er ikke foretaget en afstemning af løndriftskonti mellem KMD-lønsystemet og KØR. Den manglende afstemning medfører, at der ikke er dokumentation for sammenhængen i dataflowet mellem systemerne samt overblik over de samlede registreringer på kommunens lønkonti.

Revisionen henstiller, at der fremover foretages en dokumenteret afstemning.

Udvalgets kommentarer og tiltag

Teknik- og Miljøforvaltningen finder det mest effektivt, at Koncernservice varetager afstemning af løndriftskonti mellem KMD-lønsystemet og KØR på vegne af alle forvaltninger. Dette var også medtaget som en af Koncernservices opgaver ved beslutning om etablering af Koncernservice i 2006. Teknik- og Miljøforvaltningen har, indtil dette måtte blive implementeret, taget initiativ til, at forvaltningens regnskabsfunktion i Koncernservice udarbejder selvstændig afstemning for forvaltningen, herunder udarbejdelse og implementering af forretningsgang.

Afsnit 3.5 Generelle it-kontroller

Revisionsbemærkning nr. 16

Manglende periodisk review af adgange til brugersystemer og data

Vedrører: alle udvalg

Revisionens bemærkninger

Revisionen har fået oplyst, at ansvaret for den periodiske revurdering af tildelte rettigheder til brugere er placeret hos de enkelte it-sikkerhedsledere i de respektive forvaltninger og afdelinger. Den periodiske revurdering af tildelte rettigheder til brugere foretages ikke, eller den dokumenteres ikke. Der er hermed risiko for, at brugernes rettigheder bliver utidssvarende og ikke afspejler deres arbejdsmæssige betingede behov. Revisionen indskærper, at der bør foretages periodisk review af adgangsrettighederne.

Udvalgets kommentarer og tiltag

Koncernservice tildeler rettigheder til systemerne på baggrund af anmodninger fra forvaltningens autorisationsansvarlige. Der er udarbejdet autorisationsvejledninger for systemerne.

Rettighedstildelingen til forvaltningens brugere foretages på baggrund af prædefinerede brugerprofiler udarbejdet af it-sikkerhedslederen. Det er Koncernservice, som er ansvarlig for, at der foreligger dokumentation for de tildelte rettigheder.

Den autorisationsansvarlige i forvaltningen skal indberette fratrædelser til Koncernservice, som sikrer, at der lukkes for medarbejderens adgang og autorisationer til de tildelte systemer.

Der er foretaget review af tildelte rettigheder til forvaltningens brugere for en række systemer i perioden og der foreligger dokumentation herfor. Der er foretaget udtræk fra it-sikkerhedssystemerne CICS og KSP/CICS samt KØR for alle forvaltningens brugere. Udtrækket indeholder brugernes rettigheder på systemerne, og det har været udsendt til forvaltningens ledelse til gennemgang og godkendelse. På baggrund af ledelsens tilbagemeldinger er der foretaget korrektion af rettigheder.

Revisionsbemærkning nr. 17

Svagheder i adgangsrettigheder til Navision i Teknik- og Miljøudvalget

Vedrører: Teknik- og Miljøudvalget

Revisionens bemærkninger

Revisionen har observeret, at tildeling af rettigheder til brugere samt superbrugere til Navision 5.01 ikke sker på baggrund af formel autorisation, ligesom der ikke er etableret en kontrol, der sikrer, at medarbejdere ved fratrædelse får frataget sine rettigheder til systemer, data og netværk.

Revisionen indskærper, at tildeling af rettigheder skal ske på baggrund af formelle og dokumenterede autorisationer, og at der ved tiltrædelser gennemføres en konkret risikovurdering af, hvordan brugerens rettigheder til systemet skal håndteres. Vi skal indskærpe, at der i de enkelte centre periodisk foretages en dokumenteret revurdering af tildelte rettigheder.

Udvalgets kommentarer og tiltag

Teknik- og Miljøforvaltningen har i samarbejde med Koncernservice i efteråret 2009 igangsat et projekt med følgende overordnede initiativer vedrørende adgangsrettigheder:

- Hurtig afhjælpning på væsentlige og risikofyldte områder
- Opdatering af eksisterede rettigheder samt
- Analyse, design og implementering af fremtidig forretningsgang for tildeling, vedligeholdelse og fratagelse af rettigheder til brugere.

Projektets færdiggørelse medfører, at adgang til alle regnskabsdata og -systemer i Teknik- og Miljøforvaltningen til fulde lever op til Kasse- og regnskabsregulativets bestemmelser og Regulativ for it-sikkerhed i Københavns Kommune.

Revisionsbemærkning nr. 18

Manglende formelle change management procedurer i forbindelse med ændringer til Navision

Vedrører: Teknik- og Miljøudvalget

Revisionens bemærkninger

Revisionen har konstateret, at der ikke eksisterer formelle change management-procedurer i forbindelse med ændringer til Navision 5.01, herunder eksisterer der ikke en tilstrækkelig

funktionsadskillelse, idet udviklere har adgang til produktionsmiljøet. Utilstrækkelige eller svage procedurer i relation til styring af tilretninger til applikationer øger risikoen for, at ændringer til applikationer sættes i drift uden fornøden kvalitetssikring eller ledelsesgodkendelse, og at applikationer hermed ikke fungerer i overensstemmelse med forvaltningens retningslinjer og behov.

Revisionen indskærper, at der som udgangspunkt ikke tildeles andet end læse-adgang for udviklere til produktionsmiljøer.

Udvalgets kommentarer og tiltag

Koncernservice, som driver Navision 5.01 på vegne af Teknik- og Miljøforvaltningen, har taget følgende overordnede initiativer vedrørende change management-procedurer:

- Etablering af fire adskilte systemmiljøer; udviklings-, test-, præproduktions- og produktionsmiljø (er implementeret).
- Implementering af elektronisk hjælpeværktøj til versionsstyring (ændringer) i Navision 5.01.
- Analyse, design og implementering af fremtidig forretningsgang på området, bl.a. omfattende funktionsadskillelse, dokumentationskrav og *fall back-procedurer* (tilbagerulning af u hensigtsmæssige ændringer).

Initiativernes gennemførelse, som vil være gennemført ved udgangen af 2010, medfører, at it-sikkerhed i udviklings- og ændringsprocesser i Teknik- og Miljøforvaltningen til fulde lever op til Kasse- og regnskabsregulativets bestemmelser og Regulativ for it-sikkerhed i Københavns Kommune.

Afsnit 3.6 Finans- og regnskabssystemet samt afstemning af finansiel status

Revisionsbemærkning nr. 21

Kontrol- og transaktionsspor mellem Navision 5.01 og KØR

Vedrører: Teknik- og Miljøudvalget

Revisionens bemærkninger

Forvaltningen har i 2009 anvendt betydelige ressourcer på at efterleve bestemmelserne i Kasse- og regnskabsregulativet vedrørende krav til kontrol- og transaktionsspor mellem Navision 5.01 og KØR. En uvildig undersøgelse har således påvist, at der er et transaktionsspor mellem Navision 5.01 og KØR, men at det kræver teknisk indsigt i KØR og er ressourcemæssigt krævende at dokumentere og fremfinde. Kontrol- og transaktionssporet anvendes som følge heraf pt. ikke i den løbende drift. Revisionen har ikke på nuværende tidspunkt foretaget gennemgang heraf.

Forholdet er mindre betryggende og er ikke forvaltningsmæssigt forsvarligt, hvorfor der fortsat er behov for skærpet opmærksomhed fra ledelsen, herunder implementering af løsning til sikring af transaktionssporets kvalitet i overensstemmelse med bestemmelserne i Kasse- og regnskabsregulativet samt god bogføringsskik i øvrigt.

Udvalgets kommentarer og tiltag

Det er Teknik- og Miljøudvalgets opfattelse, at forvaltningen har igangsat og gennemført de aktiviteter på området, som har været krævet eller afledt af den rådgivning og de bemærkninger, som forvaltningen har modtaget fra Revisionen og andre eksterne rådgivere. Udvalget er derfor ikke enig i Revisionens risikomæssige vurdering af forholdet som ikke betryggende.

Teknik- og Miljøforvaltningen har i samarbejde med Koncernservice, for at højne kvaliteten på området yderligere, udarbejdet en handlingsplan for håndtering af udeståender på økonomiområdet, herunder etablering af et transaktionsspor mellem Navision 5.01 og KØR, der til fulde lever op til Kasse- og regnskabsregulativets bestemmelser samt god bogføringsskik i øvrigt. Handlingsplanens gennemførelse medfører, at kontrol- og transaktionsspor til enhver tid er brugbart, dokumenteret og effektivt med hensyn til ressourceanvendelse. Handlingsplanen har været forelagt Revisionen, der i notat af 15. juni d.å. bekræfter, at der med de igangsatte initiativer er igangsat de nødvendige tiltag på dette område.

Afsnit 3.8 Servicebesøg/beholdningseftersyn hos decentrale institutioner/centre

Revisionsbemærkning nr. 25

Ved servicebesøg har der været mange bemærkninger til regeloverholdelsen

Vedrører: alle udvalg

Revisionens bemærkninger

Revisionens servicebesøg/beholdningseftersyn hos decentrale institutioner/centre har i mange tilfælde medført bemærkninger til manglende regeloverholdelse på regnskabsområdet. Da der samlet set forvaltes betydelige midler decentralt, giver det en risiko for usikker økonomisk forvaltning.

Udvalgets kommentarer og tiltag

Revisionen har foretaget udvidet beholdningseftersyn i Center for Parkering. Det var Revisionens overordnede vurdering, at der i Center for Parkering var en række væsentlige mangler og u hensigtsmæssigheder, der tilsammen efterlod et indtryk af, at kommunens Kasse og Regnskabsregulativ omkring tilrettelæggelse af hensigtsmæssige og fornuftige forretningsgange ikke var overholdt. Der var risiko for, at der kunne opstå såvel tilsigtede som utilsigtede fejl. Dette vurderedes særligt kritisabelt, da der for Center for Parkering var tale om administration af et område med et meget betydeligt omfang af likvide midler.

Teknik - og Miljøforvaltningen har iværksat følgende tiltag til forbedring af Center for Parkerings kontrolmiljø:

- En omgående forbedring af kontrolmiljøet på de mest kritiske områder, det vil sige omgående indførelse af løbende beholdningsafstemning m.m. af skræbebilletter, øget kontrol med mønter, tilvejebringelse af nødvendig og tilstrækkelig dokumentation i forbindelse med bogføring af kassebevægelser, ændring af kasserapporten samt øget kontrol i forbindelse med annullering af parkeringsafgifter.
- Udarbejdelse af forretningsgange og tilretning af alle kritiske arbejdsgange. Samtlige forretningsgange er udarbejdet og tilrettet med udgangen af juni 2010.
- Revurdering af den systemmæssige understøttelse i Center for Parkering, herunder validering af såvel transaktions- og kontrolspor som fastlæggelse af kriterier for indtægtsførsel af afgifter. Revurderingen forventes afsluttet oktober 2010.

Økonomi

Denne indstilling har ingen selvstændige økonomiske konsekvenser.

Videre proces

På baggrund af udvalgenes besvarelser udarbejder Revisionsudvalgets en samlet revisionsbetænkning for hele kommunen til Borgerrepræsentationen. Revisionsbetænkningen behandles af Økonomiudvalget den 30. november og af Borgerrepræsentationen den 16. december 2010, hvor revisionen af årsregnskabet afsluttes med beslutning om decision af regnskabet.

Bilag

Bilag 1. Deloitte revisionsberetning for 2009 vedrørende årsregnskabet.

Bilag 2. Deloitte revisionspåtegning (den uafhængige revisors påtegning).

Bilag 3. Deloitte beretning om revision af kommunens administration af byfornyelsesområdet for året 2009.

Pernille Andersen

/Martin Nordrup Andersen

bilag

[Bilag 1. Deloitte revisionsberetning for 2009 vedrørende årsregnskabet](#)

[Bilag 2. Deloitte revisionspåtegning](#)

[Bilag 3. Deloitte beretning om revision af byfornyelsesområdet for 2009](#)

